

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w SŁUPSKU**

**Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku
o stanie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego
miasta Słupska w 2020 roku**

Słupsk, luty 2021

**Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku
o stanie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego miasta Słupska w 2020 roku**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku o (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 59 ze zm.), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie winien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Sprawowanie nadzoru w wyżej wymienionym zakresie jest podejmowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej są przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu profilaktycznych i naprawczych działań.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku jest włączony do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- monitoringu jakości wody do spożycia;
- monitoringu jakości wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i na pływalniach;
- systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt – RASFF;
- systemu informowania o kosmetykach i substancjach chemicznych – RAPEX;
- system monitorowania i ostrzegania o dopalaczach – SMIOD;
- systemu rejestracji chorób zawodowych;
- elektroniczne rejestry chorób zakaźnych/zakażeń;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek – ESNDS (e-szczepionka);
- System Monitorowania Zagrożeń - SMZ;
- System Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych – SRWE;
- Rejestr Ognisk Epidemicznych – ROE.
- Udostępnienie zasobów Ogólnopolskiego Systemu Nadzoru Epidemiologicznego i Środowiskowego nad Bezpieczeństwem Ludności – EpiBaza;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej – SEPIS.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Tab. 1. Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w mieście Słupsk w latach 2019-2020

Lp.	Jednostka chorobowa	2019		2020		
		Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność	
1	Cholera	0	0,00	0	0,00	
2	Dur brzuszny	0	0,00	0	0,00	
3	Dury rzekome A, B, C	0	0,00	0	0,00	
4	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe	9	9,92	12	13,29
5		posocznica	1	1,10	0	0,00
6		inne zakażenie pozajelitowe	0	0,00	1	1,11
7	Czerwonka bakteryjna (szigelozą)	0	0,00	0	0,00	
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	0	0,00	0	0,00
9		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	0	0,00	0	0,00
10		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0,00	0	0,00

11	(ogółem)	wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0,00	0	0,00
12		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0,00	2	2,21
13		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	40	44,07	20	22,14
14		inne określone	3	3,31	1	1,11
15		nieokreślone	2	2,20	2	2,21
16	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		0	2,20	0	0,00
17	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	1	1,10	0	0,00
18		jadem kielbasianym (botulizm)	0	0,00	0	0,00
19		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>	0	0,00	0	0,00
20		inne określone	0	0,00	0	0,00
21		nieokreślone	0	0,00	0	0,00
22	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2		0	0,00	0	0,00
23	Giardioza (lamblioza)		0	0,00	0	0,00
24	Kryptosporidioza		0	0,00	0	0,00
25	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	94	103,56	7	7,75
26		wywołane przez norowirusy	194	213,73	14	15,50
27		inne określone	28	30,85	9	9,96
28		nieokreślone	48	52,88	14	15,50
29	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		95	104,66	27	29,89
30	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	240	264,41	162	179,36
31		w tym u dzieci do lat 2	58	63,90	31	34,32
32	Dżuma		0	0,00	0	0,00
33	Tularemia		0	0,00	0	0,00
34	Wąglik		0	0,00	0	0,00
35	Brucelloza: nowe zachorowania		0	0,00	0	0,00
36	Nosacizna		0	0,00	0	0,00
37	Leptospiroza		0	0,00	0	0,00
38	Jersinioza pozajelitowa		1	1,10	0	0,00
39	Mikobakteriozy - inne i BNO		3	3,31	2	2,21
40	Listerioza		0	0,00	0	0,00
41	Tęžec	ogółem	0	0,00	0	0,00
42		noworodków	0	0,00	0	0,00
43	Błonica		0	0,00	0	0,00
44	Krzusiec		9	9,92	0	0,00
45	Płonica (szkarlatyna)		56	61,70	22	24,36
46	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	0	0,00	0	0,00
47		zapalenie opon mózgowych i/lub	0	0,00	0	0,00
48		posocznica	0	0,00	0	0,00
49		inna określona i nieokreślona	0	0,00	0	0,00
50	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	19	20,93	11	12,18
51		róża	19	20,93	9	9,96
52		zespół wstrząsu toksycznego	0	0,00	0	0,00
53		gorączka płożowa	0	0,00	0	0,00
54		inna określona i nieokreślona	0	0,00	2	2,21
55	Legionelloza	choroba legionistów	3	3,31	0	0,00
56		gorączka Pontiac	0	0,00	0	0,00
57	Kiła	wrodzona i noworodków	1	1,10	0	0,00

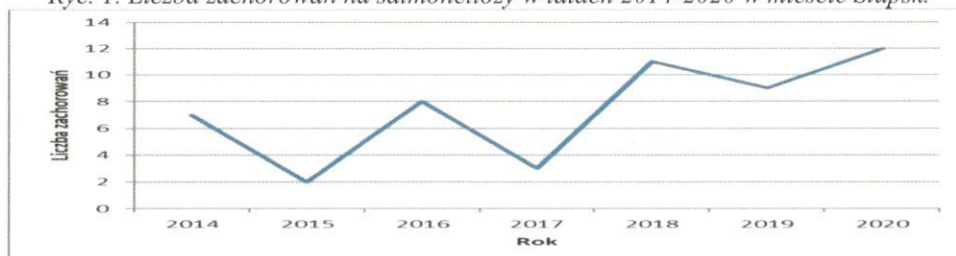
58		wczesna	0	0,00	1	1,11
59		późna	0	0,00	0	0,00
60		inne postacię kily i kiła nieokreślona	0	0,00	3	0,00
61	Rzeżączka		1	1,10	2	2,21
62	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie		0	0,00	0	0,00
63	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		0	0,00	0	0,00
64	Borelioza z Lyme		111	122,29	55	60,89
65	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		0	0,00	0	0,00
66	Dur wysypkowy		0	0,00	0	0,00
67	Gorączka Q		0	0,00	0	0,00
68	Gorączka plamista i inne riketsjozy		0	0,00	0	0,00
69	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	0	0,00	0	0,00
70		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0,00	0	0,00
71	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		0	0,00	0	0,00
72	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	1	1,10	0	0,00
73		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	0	0,00	0	0,00
74		inne i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
75	Wścieklizna		0	0,00	0	0,00
76	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		15	16,53	16	17,71
77	Kleszczowe zapalenie mózgu		0	0,00	0	0,00
78	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	0	0,00	0	0,00
79		inne określone	0	0,00	0	0,00
80		nieokreślone	0	0,00	0	0,00
81		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	0	0,00
82	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	1	1,10	0	0,00
83		opryszczkowe	0	0,00	0	0,00
84		inne określone i nieokreślone	2	2,20	4	4,43
85		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	0	0,00
86	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		0	0,00	0	0,00
87	Gorączka zachodniego Nilu		0	0,00	0	0,00
88	Żółta gorączka		0	0,00	0	0,00
89	Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa	0	0,00	0	0,00
90		inna określona i nieokreślona	0	0,00	0	0,00
91	Choroba wywołana przez hantawirusy		0	0,00	0	0,00
92	Ospa wietrzna		299	329,41	286	316,65
93	Ospa prawdziwa		0	0,00	0	0,00
94	Odra		1	1,10	0	0,00
95	Różyczka		0	0,00	1	1,11
96	Pryszczycza		0	0,00	0	0,00
97	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1	1,10	0	0,00
98		typu B - ostre	0	0,00	0	0,00
99		typu B - przewlekłe i BNO	3	3,31	8	8,86
100		typu C – ostre - ogółem	13	14,32	0	0,00
101		typu C – ostre	0	0,00	0	0,00
102		typu C – przewlekłe i BNO	0	0,00	5	5,53
103	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	1,10	0	0,00

104	Nowo wykryte zakażenia HIV		4	4,41	3	3,32
105	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		4	4,41	1	1,11
106	Malaria (zimnica)		0	0,00	0	0,00
107	Bąblowica (echinokokoza)		0	1,10	1	1,11
108	Wągrzyca (cysticerkoza)		0	0,00	0	0,00
109	Włośnica		0	0,00	0	0,00
110	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	5	5,51	6	6,64
111		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0,00	2	2,21
112		posocznica	5	5,51	3	3,32
113		inna określona i nieokreślona	3	3,31	1	1,11
114	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>		0	0,00	0	0,00
115	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem	1	1,10	0	0,00
116		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0,00	0	0,00
117		posocznica	1	1,10	0	0,00
118		inna określona i nieokreślona	0	0,00	0	0,00
119	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	0	0,00
120		inne określone	0	0,00	0	0,00
121		inne, nieokreślone	2	2,20	0	0,00
122	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		2	2,20	0	0,00
123	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		0	0,00	0	0,00
124	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		0	0,00	0	0,00
125	Zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych (w tym grypa)		32476	35778,74	24032	26607,62
126	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona	0	0,00	0	0,00
127		inne określone i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
128	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	0	0,00	0	0,00
129		listerioza	0	0,00	0	0,00
130		inne określone i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
131	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej		0	0,00	0	0,00
132	Zatrucia pestycydami – ostre		0	0,00	0	0,00
133	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0,00	0	0,00
134		grzyby	0	0,00	0	0,00
135		jagody i inne części roślin	0	0,00	0	0,00
136	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny	0	0,00	0	0,00
137		dioksyny	0	0,00	0	0,00
138		polichlorowane bifenyle	0	0,00	0	0,00
139		inne określone i nieokreślone	0	0,00	0	0,00
140	Zakażenie wirusem Zika		0	0,00	0	0,00
141	Gruźlica		22	24,23	8	8,86
142	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		0	0,00	4014	4444,20
143	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe		0	0,00	1	1,11

ZATRUCIA POKARMOWE I ZAKAŻENIA JELITOWE

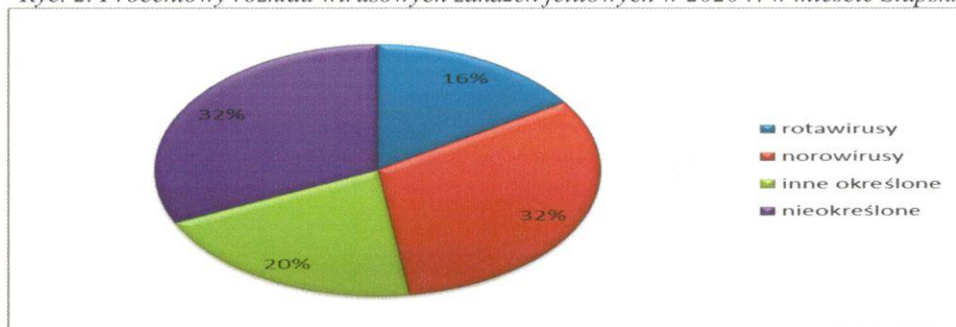
Zatrucia i zakażenia pokarmowe, czyli ostre schorzenia żołądkowo-jelitowe, mogą być wywoływane przez różne czynniki etiologiczne - bakterie, wirusy, pasożyty, toksyny roślinne i zwierzęce. W 2020 roku na terenie miasta Słupska zarejestrowano ogółem 270 przypadków zakażeń żołądkowo-jelitowych i zatruc pokarmowych, w tym 37 przypadki bakteryjnych zatruc/zakażeń pokarmowych. Zakażenia bakteryjne potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi były głównie wywołane następującymi drobnoustrojami: *Salmonella sp.* (12 przypadków zachorowań) (Tab. 1, Ryc. 1), *Clostridioides difficile* (20 zachorowań) (Tab. 1), *Yersinia enterocolitica* (2 zachorowania) (Tab. 1) przebiegające pod postacią nieżyty żołądkowo-jelitowego.

Ryc. 1. Liczba zachorowań na salmonellozy w latach 2014-2020 w mieście Słupsk.

Poza zatruciami o potwierdzonej etiologii bakteryjnej w 2020 roku w mieście Słupsk zanotowano 71 przypadków zachorowań wirusowych (Tab. 1). Przyczyną tych zachorowań były głównie norowirusy (14 przypadków) (Tab. 1, Ryc. 2), za pozostałe przypadki odpowiadają rotawirusy (7 przypadków) (Tab. 1, Ryc. 2). W 50 przypadkach wirusowych zakażeń jelitowych, rozpoznanie zostało oparte tylko na podstawie obrazu klinicznego zachorowania.

Ryc. 2. Procentowy rozkład wirusowych zakażeń jelitowych w 2020 r. w mieście Słupsk.

W pozostałych zarejestrowanych przypadkach nie określono czynnika etiologicznego chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową.

W 2020 r. w mieście Słupsk zarejestrowano 5 ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową, które dotyczyły:

1. gospodarstw domowych (4) – we wszystkich ogniskach ogółem narażonych było 12 osób. Objawy chorobowe ze strony układu pokarmowego wystąpiły u 10 osób, żadna z tych osób nie była hospitalizowana. W ww. ogniskach czynnika etiologicznego nie ustalono.
2. uroczystości komunijnej – narażonych było 18 osób, u 6 osób wystąpiły objawy chorobowe ze strony układu pokarmowego, 2 osoby były hospitalizowane. Czynnikiem etiologicznym była salmonella.

ODRA, ŚWINKA, RÓŻYCZKA I OSPA WIETRZNA

PPIS w Słupsku w 2020 r. na terenie miasta Słupska nie odnotował zachorowań na odrę i różyczkę (Tab. 2, Ryc. 3). W przypadku świnki zapadalność w 2020 roku wyniosła 1,11 na 100 000 mieszkańców i od 2018 r. obserwuje się tendencję spadkową. (Tab. 2, Ryc. 3).

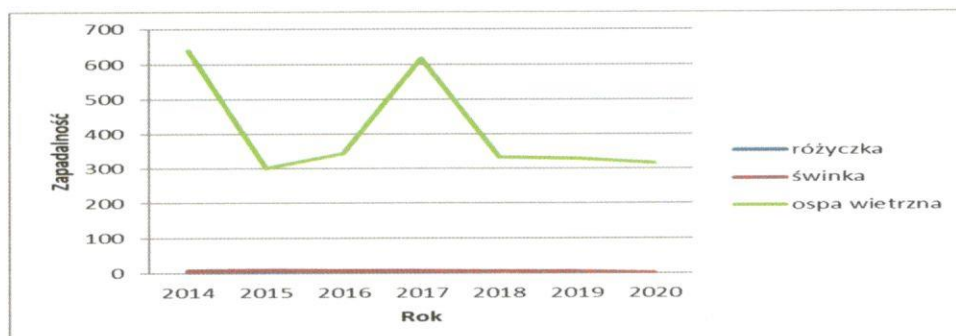
W zakresie ww. chorób, poza ospą wietrzną, sytuacja epidemiologiczna poprawiła się po wprowadzeniu szczepień ochronnych.

Tab. 2. Liczba zachorowań i zapadalność na ospę wietrzną, różyczkę i świnkę w latach 2013-2019 w mieście Słupsk.

Choroby zakaźne		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
różyczka	liczba zachorowań	3	3	0	1	5	0	0

	zapadalność	3,22	3,22	0,00	1,09	5,47	0,00	0,00
świnka	liczba zachorowań	7	8	6	6	5	4	1
	zapadalność	7,51	8,58	6,44	6,54	5,47	4,41	1,11
ospa wietrzna	liczba zachorowań	596	280	320	566	304	299	286
	zapadalność	639,44	300,41	343,33	617,12	332,37	329,41	316,65

Ryc. 3. Zmiany współczynnika zapadalności na różyczkę, świnkę i ospę wietrzną w latach 2014-2020 w mieście Słupsk.

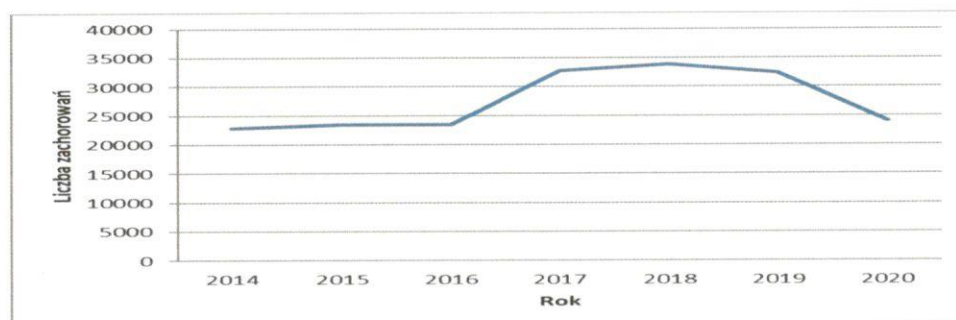

W 2020 roku w mieście Słupsk w przypadku ospy wietrznej zapadalność wyniosła 316,65 na 100 000 mieszkańców (286 przypadków). Od 2017 roku obserwuje się tendencję spadkową wśród odnotowywanych zachorowań. (Tab. 2, Ryc. 3).

GRYPA

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego. W 2020 r. współczynnik zapadalności na gripę w mieście Słupsk uzyskany na podstawie przekazanych przez lekarzy formularzy MZ-55 wyniósł 26607,62 (24032 zachorowań) (Tab. 1, Ryc. 4). Definicja przyjęta na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej pozwala na wykazanie wszystkich zachorowań grypopodobnych i ostrych zakażeń dróg oddechowych, niezależnie od etiologii. Podane dane są niedoszacowane, ponieważ duża część pacjentów pozostaje w domu nie zgłaszając się na konsultacje do lekarza.

Ryc. 4. Liczba zachorowań na gripę w latach 2014-2020 w mieście Słupsk.

ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH I MÓZGU (BAKTERYJNE I WIRUSOWE)

W 2020 r. na terenie miasta Słupska PPIS w Słupsku nie zarejestrował przypadków bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (Tab. 1, Tab. 3), natomiast odnotował 4 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (Tab. 1, Tab. 4).

Tab. 3. Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2014-2020 w mieście Słupsk.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bakteryjne	liczba	5	3	4	5	3	2	0

zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	zachorowań							
	zapadalność	5,36	3,22	4,29	5,45	3,28	2,20	0,00

Tab. 4. Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w latach 2014-2020 w mieście Słupsk.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	liczba zachorowań	9	6	4	3	7	3	4
	zapadalność	9,66	6,44	4,29	3,27	7,65	3,31	4,43

W mieście Słupsk w 2020 r. zarejestrowano 4 przypadki wirusowego zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii innej określonej i nieokreślonej. Liczba odnotowywanych zachorowań wirusowego zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. (Tab. 1, Tab. 4).

Na terenie miasta Słupska nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. W każdym przypadku zakażenia inwazyjnego o etiologii *Neisseria meningitidis* zostaje przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne oraz podejmuje się działania mające na celu przecięcie dróg szerzenia się zakażenia. Nadzorem obejmowane są osoby z otoczenia osoby chorej.

Zagrożeniem dla zdrowia i życia są również zachorowania wywołane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae*. Najbardziej podatne na zakażenia są niemowlęta i dzieci do 5 roku życia oraz dorośli powyżej 65 roku życia. W 2020 r. PPIS w Słupsku w mieście Słupsku zarejestrował 6 przypadków inwazyjnej choroby pneumokokowej (Tab. 1, Tab. 5): 3 przypadki w przebiegu posocznicy oraz 1 przypadek w przebiegu innej określonej i nieokreślonej choroby pneumokokowej oraz 2 przypadki w postaci zapalenia opon mózgowych.

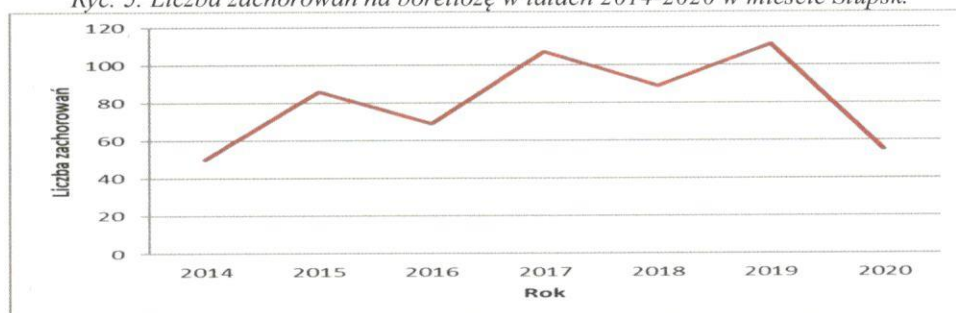
Tab.5. Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową oraz inwazyjną chorobę pneumokokową w mieście Słupsk w latach 2014-2020.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
inwazyjna choroba meningokokowa	liczba zachorowań	3	1	2	1	1	0	0
	zapadalność	3,22	1,07	2,15	1,09	1,09	0,00	0,00
inwazyjna choroba pneumokokowa	liczba zachorowań	9	4	7	5	10	5	6
	zapadalność	9,66	4,29	7,51	5,45	10,93	5,51	6,64

BORELIOZA (CHOROBA Z LYME)

Wielonarządowa choroba zakaźna, przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*. Objawy kliniczne boreliozy są niespecyficzne co utrudnia rozpoznanie i leczenie. Nieleczona może prowadzić do poważnych następstw np.: zapalenia stawów, zaburzeń rytmu serca, uszkodzeń nerwów.

Ryc. 5. Liczba zachorowań na boreliozę w latach 2014-2020 w mieście Słupsk.

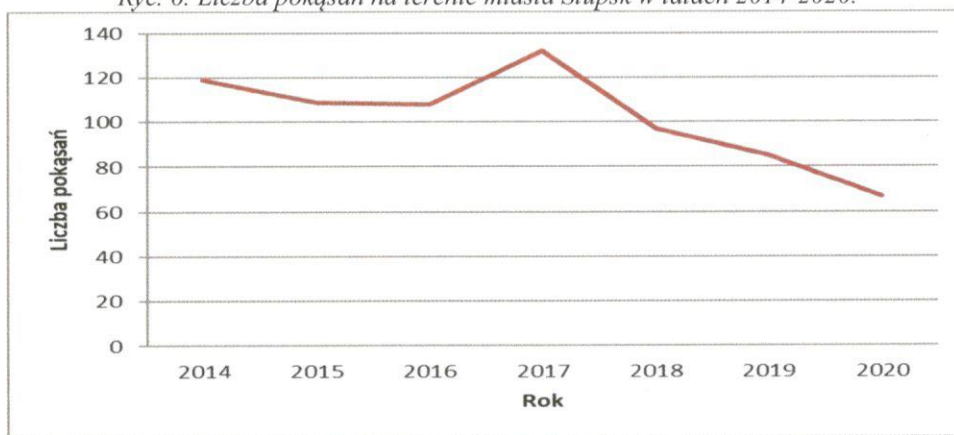

W 2020 r. na terenie miasta Słupska zarejestrowano 55 przypadków boreliozy t.j. 2 razy mniej przypadków niż w roku 2019 (Tab. 1, Ryc. 5). Zapobieganie polega na unikaniu pokąsań przez kleszcze poprzez: szczelne osłonięcie skóry podczas pobytu na terenach łąkowo-leśnych, stosowanie repelentów, dokładna kontrola całej skóry po każdym powrocie z terenów łąkowo-leśnych, jak najwcześniejsze mechaniczne usunięcie kleszcza, ochrona zwierząt domowych (psy, koty) mogących zawlec kleszcze do mieszkania.

WŚCIEKLIZNA

W przypadku wścieklizny zapobieganie zachorowaniom wymaga współdziałania pracowników podmiotów leczniczych, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Dzięki masowym szczepieniom zwierząt, a także szybkiemu wdrożeniu szczepień przeciw wściekliznie u osób pokąsanych przez nieznanne zwierzę na terenie miasta Słupska od kilkudziesięciu lat nie zanotowano zachorowania człowieka na wściekliznę. W 2020 r. na terenie miasta Słupska zarejestrowano 67 pokąsań przez zwierzęta (Ryc. 6), głównie przez psy i koty. Szczepieniom przeciw wściekliznie poddano 16 osób. Od 2017 r. obserwuje się tendencję spadkową liczby pokąsań. Najwięcej przypadków pokąsań przez zwierzęta rejestruje się w sezonie wiosenno-letnim.

Ryc. 6. Liczba pokąsań na terenie miasta Słupsk w latach 2014-2020.

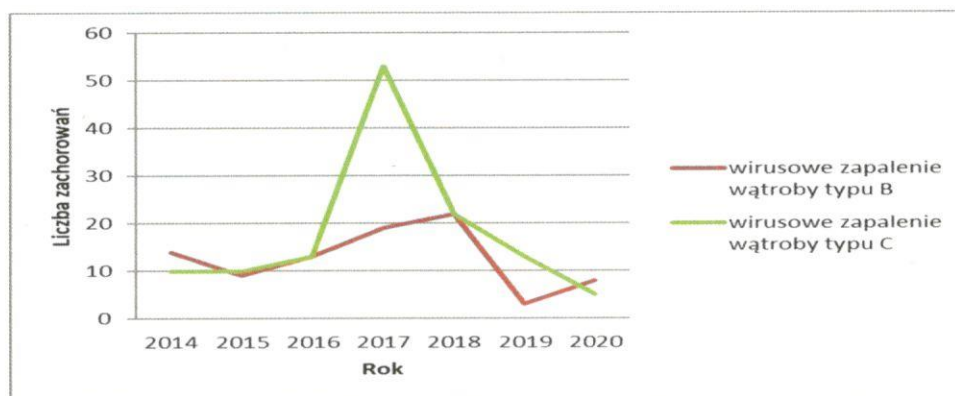

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU A, TYPU B I TYPU C

W 2020 r. w mieście Słupsk PPIS w Słupsku nie odnotował zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A (Tab. 1).

Do zakażenia wirusem WZW typu B i WZW typu C (Tab. 1) może dojść podczas wykonywania zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanek, które stanowią ryzyko transmisji zakażeń krwiopochodnych, zarówno w podmiotach leczniczych świadczących usługi medyczne, jaki i w sektorze usług pozamedycznych (np. studia tatuażu, salony kosmetyczne, fryzjerskie), narzędziami wielokrotnego użytku, które nie zostały w sposób właściwy poddane dekontaminacji. Poniższy wykres przedstawia ilość zarejestrowanych na terenie miasta Słupska zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C (Ryc. 7).

Ryc. 7. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i wirusowe zapalenie wątroby typu C w mieście Słupsk w latach 2014-2020.

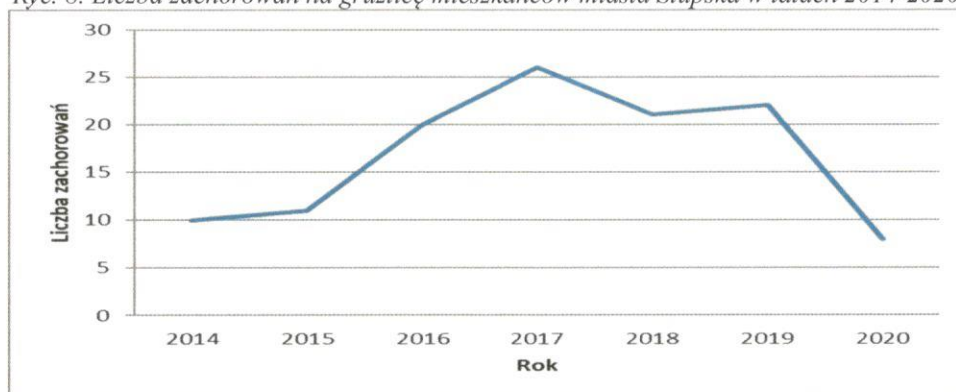

W 2020 r. na terenie miasta Słupska odnotowano 8 przypadków WZW typu B (zapadalność 8,86 na 100 000 mieszkańców) i 5 przypadków WZW typu C (zapadalność 5,53 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 1, Ryc. 7). Od roku 2017 w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C obserwuje się tendencję spadkową, natomiast w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B od 2018 r.

GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą zakaźną ludzi i zwierząt występującą na całym świecie. Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za zachorowania są prątki gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Gruźlica najczęściej przybiera postać płucną (gruźlica płucna), lecz również może atakować inne narządy. Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. PPIS w Słupsku prowadzi nadzór nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia. W 2020 r. na terenie miast Słupska zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na gruźlicę (zapadalność 8,86 na 100 000 mieszkańców), prawie 3-krotnie mniej niż w roku 2019. (Tab. 1, Ryc. 8).

Ryc. 8. Liczba zachorowań na gruźlicę mieszkańców miasta Słupska w latach 2014-2020.

Zgłoszonych przypadków wśród mężczyzn jest więcej (7 przypadków) niż wśród kobiet (1 przypadek). Najczęściej chorują osoby bezrobotne, bezdomne, emeryci/renciści. W 2020 r. nie odnotowano zgonów z powodu gruźlicy. Zdecydowana większość przypadków gruźlicy jest zlokalizowana w płucach. Ponadto PPIS w Słupsku obejmuje nadzorem epidemiologicznym osoby z najbliższego otoczenia chorego i tak w 2020 r. w mieście Słupsk zostało objętych nadzorem 103 osoby. Wszystkie osoby zostały poddane konsultacjom lekarskim celem wykluczenia lub rozpoznania zachorowania.

BŁONICA, SZKARLATYNA, KRZTUSIEC

to ostre choroby zakaźne dróg oddechowych. Od kilkunastu lat na terenie miasta Słupska nie odnotowano zachorowań na błonicę (Tab. 1).

Szkarlatyna jest ostrą chorobą zakaźną przebiegającą z silnym bólem gardła, zapaleniem węzłów chłonnych i wysypką drobnopłamistą. Szczególnie narażone na zachorowanie są małe dzieci. Rozkład zachorowań na szkarlatynę na przełomie roku zmienia się sezonowo. Najwięcej zachorowań można zaobserwować w miesiącach jesienno-zimowych oraz wczesno-wiosennych.

Tab. 6. Liczba zachorowań i zapadalność na szkarlatynę i krztusiec w mieście Słupsk w latach 2014-2020.

Choroba zakaźna		Rok						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
szkarlatyna	liczba zachorowań	70	96	62	38	45	56	22
	zapadalność	75,10	103,00	66,52	41,43	49,20	61,70	24,36
krztusiec	liczba zachorowań	0	3	5	5	0	9	0
	zapadalność	0,00	3,22	5,36	5,45	0,00	9,92	0,00

W 2020 roku odnotowano spadek zachorowań na szkarlatynę (zapadalność 24,36 na 100 000 mieszkańców) (Tab. 1, Tab. 6). W większości, zarejestrowanych w 2020 r. na terenie miasta Słupska przypadków zachorowań, stanowiły dzieci do 10 roku życia.

Na terenie miasta Słupska w 2020 roku nie odnotowano przypadków zachorowań na krztusiec.

ZAKAŻENIA SARS-CoV-2 (COVID-19)

Pierwszy przypadek zakażenia koronawirusem w Polsce stwierdzono 4 marca 2020 r. w szpitalu w Zielonej Górze, gdzie zdiagnozowano zachorowanie u 66-letniego mężczyzny, który przyjechał autokarem z Niemiec. W okresie od 14 do 20 marca 2020 r. obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a od 15 marca 2020 r. wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, znacząco ograniczający ruch graniczny. Od 20 marca 2020 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązuje w Polsce stan epidemii.

PPIS w Słupsku pierwszy przypadek zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w mieście Słupsku odnotował 03.04.2020 r. była to osoba wieku 55 lat, która przyleciała z Meksyku. W każdym przypadku zakażenia PPIS w Słupsku podejmuje niezwłocznie działania przeciwepidemiczne związane z ograniczeniem ryzyka zakażenia oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń. Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiologiczna tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. Wdrażano nowe procedury, wytyczne i zalecenia dotyczące działań zapobiegawczych i ograniczających ryzyko zakażenia SARS-CoV-2 oraz strategii nadzoru nad zachorowaniami. Realizowano obowiązki wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. COVID-19 to choroba układu oddechowego, która może przebiegać w postaci zapalenia płuc. Zgodnie z definicją przypadku na potrzeby nadzoru epidemiologicznego kliniczne kryteria zakażenia to kaszel, gorączka, duszność, utrata węchu o nagłym początku, utrata lub zaburzenie smaku o nagłym początku. W 2020 r. w mieście Słupsk odnotowano 4014 przypadków zakażeń SARS-CoV-2, potwierdzonych badaniem molekularnym. PPIS w Słupsku wydał 1968 decyzji dotyczących odbycia obowiązkowej kwarantanny, skrócenia kwarantanny oraz odbycia obowiązkowej izolacji i wygaśnięcia izolacji.

DZIAŁANIA W RAMACH ZAPOBIEGAWCZEGO I BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO

I. DZIAŁALNOŚĆ NADZOROWA

Głównym elementem działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego były działania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Działania przeprowadzone w ramach planowych i interwencyjnych kontroli oraz na wnioski strony w latach 2019-2020.

Typ	Obiekt	Liczba obiektów pod nadzorem		Liczba kontroli		Liczba badań i pomiarów	
		Lata		Lata		Lata	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
Zakłady użyteczności publicznej	Szpitale publiczne	3	3	6	1	9 (legionella)	3 (legionella)
	Podmioty lecznicze (SPZOZ, SPMZOZ, NZOZ)	65	64	15	7	-	-
	Prywatne gabinety lekarskie	194	194	22	6	-	-
	Domy pomocy społecznej	1	1	1	0	3 (legionella)	3 (legionella)
	Hotele	7	7	3	1	3 (legionella)	-
	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria	234	235	70	7	-	-
	Toalety publiczne i ogólnodostępne	6	6	0	3	-	-
	Inne obiekty użyteczności publicznej (cementarze, domy kultury, parki itp.)	48	54	8	21	3 (legionella)	8 (legionella)
Woda	Zaopatrzenie w wodę - urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę + indywidualne ujęcia wody	7 (1+6)	7 (1+6)	1	1	4	4
	Miejsce wykorzystywane do kąpielii	0	0	0	0	0	0
	Kąpielisko	1	1	1	0	1	1
	Pływalnie	2	2	3	0	27	0
Zakłady żywności	Zakłady produkcji żywności	32	31	24	15	28	27
	Zakłady obrotu żywnością	612	569	268	191	396 (11) *	377

	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	249	287	146	116	5	12
	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	82	86	45	34	21	0
	Zakłady przedmiotów użytku	37	37	7	5	9	5
Placówki oświatowe i wychowawcze	Żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, punkty przedszkolne	45	46	22	9	201	300
	Szkoły (podstawowe, zespoły szkół, licea, szkoły policealne)	38	48	27	10	52	0
	Inne: Schronisko, Szkoła Wyższa, Domy Studenta, Placówki Wsparcia (Dziennego)	19	30	7	2	-	-
	Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	23	14	8	4	-	-
	Zakłady pracy	521	532	270	79	1	0
	Kontrola spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach przed podjęciem działalności gospodarczej	-	-	72	84	-	-
Ogółem		2226	2254	1026	595	763 (11) *	740 (14) *

* zakwestionowane

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku w 2020 r. objęły następujące obszary:

- **Zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w sytuacjach awaryjnych:** w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. nie odnotowano sytuacji awaryjnych, w zakresie zaopatrzenia w wodę do spożycia oraz innych zdarzeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne ludności.
- **Zabezpieczenia epidemiologicznego:** w 2020 r. w mieście Słupsku przeprowadzono 8034 wywiady epidemiologiczne w środowiskach, w których wystąpiło zachorowanie lub podejrzenie zachorowania na chorobę zakaźną.
Obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak i całej populacji. Warunkiem osiągnięcia odporności populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób. Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób uodpornionych przeciw tym chorobom i skutecznie zmniejsza ryzyko endemicznego szerzenia się chorób zakaźnych w populacji. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia chorób oraz ich powikłań. W 2020 r. na terenie miasta Słupska 386 prawnych opiekunów nie wyraziło zgody na przeprowadzenie szczepień obowiązkowych 278 dzieci. Z informacji przesyłanych przez rodziców wynika, że obowiązek szczepień nie jest wykonywany z obawy o negatywne skutki zdrowotne, a także z wątpliwości co do składu preparatów szczepionkowych. Informacje te, rozpowszechniane są głównie w Internecie i przechwytywane przez tzw. ruchy antyszczepionkowe.
- **Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku:**
  - **kontrola warunków produkcji i obrotu żywnością w:** zakładach produkcyjnych, żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego, punktach małej gastronomii, miejscach obrotu żywnością oraz zakładach przedmiotów użytku. Przeprowadzono łącznie 361 kontroli kompleksowych i tematycznych w ramach realizacji planu kontroli na 2020 r. oraz interwencyjnych (wnioski konsumentów, powiadomienia w ramach RASFF), sprawdzających i na wnioski strony.
  - **kontrola jakości zdrowotnej żywności wprowadzanej do obrotu,** zwłaszcza mikrobiologicznie nietrwałej, w tym pobieranie próbek żywności: pobrano łącznie 417 próbek żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 4 próbki kosmetyków.

Zakwestionowano 8 próbek, z uwagi na:

a) nieprawidłowości w zakresie znakowania - 2 próbka tj.:

- środek spożywczy specjalnego przeznaczenia medycznego – niewłaściwie przyjęta klasyfikacja produktu,
- środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla niemowląt i małych dzieci – obowiązujące Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. nie przewiduje nazwy kategorii podanej na opakowaniu.

b) parametry mikrobiologiczne – 6 próbek tj.:

- ser biały naturalny – 6 próbek – obecność gronkowca koagulazo-dodatniego,

- **współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Słupsku:** odbywa się na mocy zawartego porozumienia, w zakresie dotyczącym produkcji i wprowadzania do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego - na bieżąco prowadzono wymianę informacji w tym zakresie. Przeprowadzono wspólne oględziny terenu targowiska w Słupsku w zakresie legalności pochodzenia wprowadzanego do obrotu mięsa. Działania te wynikały ze wspólnej inicjatywy obu inspekcji.
- **graniczna kontrola sanitarna** partii towarów przywożonych z zagranicy i wywożonych za granicę: przeprowadzono 1 kontrolę partii środków spożywczych przywożonych z zagranicy oraz 15 kontroli środków spożywczych wywożonych za granicę, w wyniku których PPIS w Słupsku wydał łącznie 16 świadectw

w zakresie spełnienia wymagań zdrowotnych.

- **działania w ramach nadzoru nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych** - w ramach współpracy z Zespołem do Walki z Przestępczością Narkotykową Wydziału Kryminalnego KMP w Słupsku prowadzona jest stała wymiana informacji o miejscach, gdzie potencjalnie może być prowadzona sprzedaż tzw. dopalaczy. Na terenie miasta Słupska nie stwierdzono stacjonarnych punktów prowadzących sprzedaż środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

PPIS w Słupsku prowadził 1 postępowanie w związku z przekazanymi przez Prokuraturę i Policję w Słupsku sprawami w zakresie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez osoby prywatne. Wydano 1 decyzję merytoryczną.

Informacje dotyczące prowadzonych postępowań zamieszczane są na bieżąco w elektronicznym systemie informacji o dopalaczach SMIOD.

W 2020 r. do PPIS w Słupsku nie wpłynęły zgłoszenia o podejrzeniu zatrucia mieszkańców Słupska dopalaczami.

- **działania podejmowane w ramach krajowego systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywności Zwierząt)** - w związku z otrzymanymi powiadomieniami, przeprowadzono kontrole sanitarne oraz monitorowano proces wycofywania następujących produktów z obrotu:

- kebab mrożony drobiowy z uwagi na stwierdzenie obecności salmonella Enteritidis i Salmonella Infantis,

- ćwiartka z kurczaka mrożonego z uwagi na stwierdzenie obecności salmonella Enteritidis,

- skórki z szyi z indyka z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella z gr. CO,

- Turek puszysty rzodkiewka z mleka krowiego z uwagi na stwierdzenie niezadeklarowanej obecności alergenów tj. gorczycy,

- olej z ryżu z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydołu oraz stwierdzenia estrów 3-MCPD,

- ikra śledzia z uwagi na stwierdzenie obecności larw pasożyta Anisakis,

- batonik pn. Dipper XL Tongue Painter Raspberry w związku z licznymi skargami konsumentów dotyczącymi wystąpienia niepożądanych objawów po zjedzeniu ww. batonika – biegunka, ból, brzucha, wysypka, ból głowy,

- suplement diety pn. „Prince Omega Tran z Wątroby Rekina” przeznaczony dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat z uwagi na stwierdzenie w składzie substancji konserwującej - sorbinian potasu,

- bazylija suszona z uwagi na stwierdzenie obecności pałeczek salmonella z grupy C.

- **Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach żywnościowo-żywnościowych:**

- niezachowanie higieny przy procesie produkcji i sprzedaży żywności – niewłaściwy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia,

- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych, w szczególności nietrwałych mikrobiologicznie (niewłaściwe warunki temperaturowe, niezachowana segregacja),

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości oraz bez możliwości identyfikacji (m.in. środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego mrożone we własnym zakresie, nieoznakowane)
- brak lub nieaktualne orzeczenia lekarskie pracowników,
- nieprzestrzeganie procedur opartych na zasadach HACCP (system analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli).

➤ **Nadzór w placówkach oświatowo-wychowawczych:**

- prowadzono kontrole warunków higieniczno-sanitarnych w żłobkach, przedszkolach, szkołach, PPP oraz kontrole wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży. Dokonywano oceny warunków do utrzymania higieny osobistej, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, warunków ochrony placu zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi, prowadzonego dożywiania w szkołach, ergonomii mebli w szkołach i przedszkolach, posiadania certyfikatów na meble i edukacyjne i sprzęt sportowy, higieny procesów nauczania, możliwości pozostawiania podręczników w szkole oraz przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2020/2021. Prowadzono nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.
- podejmowano działania zmierzające do rozwiązywania problemów z zakresu higieny dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach, szkołach, PPP, wypoczynku i rekreacji oraz poprzez udzielanie informacji, doradztwa, wskazywania rozwiązań w oparciu o przepisy prawne;
- uczestniczono w spotkaniach z organami prowadzącymi placówki oświatowe, dyrektorami tych placówek, dotyczących bezpieczeństwa dzieci i uczniów w okresie epidemii COVID-19; omawiano aktualne przepisy, wytyczne w tym zakresie; wypracowywano rozwiązania w konkretnych, zaistniałych sytuacjach;
- opiniowano procedury postępowania w zakresie bezpieczeństwa i higieny – COVID-19 w placówkach oświatowych;
- koordynowano działania w zakresie zminimalizowania rozprzestrzenienia się COVID-19 w placówkach oświatowych w sytuacji pojawienia się na terenie podmiotu osoby zakażonej;
- udzielano porad, konsultacji dyrektorom żłobków, przedszkoli, szkół, PPP w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego na terenie danej placówki;
- opiniowano wnioski w sprawie zawieszenia zajęć ze względu na sytuację epidemiologiczną mogącą stanowić zagrożenie zdrowia dzieci i uczniów;
- kontynuowano współpracę z lokalną administracją samorządową, instytucjami i organami państwowymi.

Stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych placówkach wychowania i nauczania dotyczyły

- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego podłóg i armatury sanitarnej w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych przedszkola;
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego podłóg w salach zajęć, w ciągach komunikacyjnych;
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego punktów świetlnych w bibliotece, czytelnicy, gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

➤ **Nadzór nad jakością wody do spożycia, miejscami wykorzystywanymi do kąpieli oraz nad obiektami użyteczności publicznej:**

- **monitoring jakości wody do spożycia** prowadzono na podstawie ustalonych harmonogramów dla wodociągu publicznego i wodociągów indywidualnych oraz informacji pochodzących od użytkowników, nadzór nad prawidłowością prowadzenia kontroli wewnętrznej,
- **monitoring jakości wody w kąpielisku:** W trakcie sezonu kąpieliskowego trwającego od 27.06.2020 do 30.08.2020 roku na podstawie badań wykonanych w ramach prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach oraz na zlecenie organizatora kąpieliska (na stawku w Parku im. Józefa Trendla w Słupsku) wydano 3 pozytywne bieżące oceny o jakości wody w kąpielisku oraz 1 ocenę sezonową, które opublikowano na stronie internetowej PPIS w Słupsku w celu poinformowania mieszkańców miasta.
- **kontrola obiektów użyteczności publicznej:** w 2020 r. przeprowadzono 81 kontrole (w hotelach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, gabinetach odnowy biologicznej, itp.). Ponadto przeprowadzono 3 kontrolę z zakresu działalności prowadzonej przez podmioty lecznicze.

Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach:

w toalecie publicznej niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz w podmiocie leczniczym brak dopływu ciepłej wody, brak mydła oraz ręczników do osuszania rąk w toaletach dla pacjentów damskiej i męskiej

➤ Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy

- kontrola przestrzegania przepisów m.in.:
  - z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy;
  - przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich;
  - występowania substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
  - wprowadzania przez producentów, importerów i inne osoby do obrotu i stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin niebezpiecznych, produktów biobójczych oraz detergentów,
  - wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3;
  - w zakresie występowania na stanowiskach pracy czynników szkodliwych;
  - dokonywania ocen ryzyka zawodowego,
  - wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w ramach nadzoru nad warunkami pracy prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie występowania chorób zawodowych oraz przekazywane są dane dotyczące stwierdzonych chorób zawodowych do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych prowadzonego przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

- **Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach pracy:**
  - przekroczenia NDS pyłów i czynników chemicznych oraz przekroczenie NDN hałasu,
  - brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych,
  - brak wprowadzonego w życie programu działań organizacyjno-technicznego zmierzającego do ograniczenia narażenia na hałas na stanowiskach pracy,
  - brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników,
  - zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń socjalnych lub pomieszczeń pracy.

W przypadku stwierdzenia naruszenia wymagań prawnych w zakresie nadzorowanym przez organy inspekcji sanitarnej wobec osób odpowiedzialnych wszczynano postępowanie administracyjne, egzekwowano działania naprawcze oraz stosowano przewidziane prawem sankcje karne.

Zestawienia zbiorcze wybranych elementów prowadzonego postępowania administracyjnego i egzekucyjnego w poszczególnych grupach obiektów w latach **2019-2020**.

Typ obiektu	Mandaty		Postępowanie administracyjne	
	Liczba /Kwota (PLN)		Decyzje na poprawę stanu technicznego/unieruchomienia/wycofania/jakości wody	
	2019	2020	2019	2020
Podmioty lecznicze	0	1/200	1	0
Zakłady usług fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej	6/900	0	0	0
Zaopatrzenie w wodę do spożycia	0	0	1	0
Prywatne gabinety lekarskie	0	0	0	0
Zakłady produkcji żywności	5/450	3/650	1	0
Zakłady obrotu żywnością	38/5250	21/3500	2	3
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	27/4950	16/3150	0	1
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	3/450	0	1	2
Placówki oświatowe	0	1/100	9	4
Zakłady pracy	0	0	18	5
Inne obiekty użyteczności publicznej	0	0	0	0
Ogółem	79/12000		33	15

Ponadto w 2020 r. w konsekwencji stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych podczas działań kontrolnych PPIS w Słupsku wszczął 128 postępowań administracyjnych i nałożył 204 decyzje oplatowe na kwotę 39638 zł, na odpowiedzialne podmioty w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Za nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego w związku z epidemią COVID-19 wydał 1 decyzje o nałożeniu kary administracyjnej na kwotę 10000 zł i skierował 2 wnioski o ukaranie do sądu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku oprócz działań planowych, rozpatruje sprawy w związku ze zgłoszonymi wnioskami dotyczącymi obiektów znajdujących się pod nadzorem lub związanych z bezpieczeństwem epidemiologicznym społeczeństwa lokalnego.

Zestawienie rodzaju załatwianych spraw wg problematyki na terenie miasta Słupska w latach 2019-2020.

Rodzaj sprawy	Postępowanie administracyjne			
	Decyzje		Postanowienia /wystąpienia/opinie	
	2019	2020	2019	2020
sprowadzenie zwłok z zagranicy	-	-	29	25
ekshumacje/dochowanie zwłok/szczałek/prochów	107	72	-	-
zabezpieczenie sanitarne imprez masowych				
oceny jakości wody do spożycia	5	0	7	0
orzeczenia i komunikaty o przydatności wody do kąpieli – miejsca wykorzystywane do kąpieli	0	0	0	0
orzeczenia i komunikaty o przydatności wody do kąpieli – kąpieliska	0	0	5	0
stwierdzenie spełnienia wymogów przez podmioty lecznicze	1	0	1	2
stwierdzenie spełnienia wymogów przez podmioty podejmujące działalność gospodarczą (zakłady użyteczności publicznej)	1	2	72	44
zatwierdzenie/warunkowe zatwierdzenie zakładów żywnościowo-żywnościowych	120		5	
stwierdzenie lub brak podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	8	2	1	0
postępowanie w sprawach oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	-	-	9	8
postępowanie w sprawie strategicznej oceny na środowisko, uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	-	-	9	6
uzgodnienie dokumentacji projektowej	-	-	30	28
opiniowanie związane z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych	-	-	36	25
nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego w związku z epidemią COVID-19	-	1	-	-
Ogółem	242	77	204	140

Zestawienie wg problematyki podejmowanych działań interwencyjnych na terenie miasta Słupska w latach 2019-2020.

Lp.	Przedmiot	Lata	
		2019	2020
1	Niewłaściwa jakość wody do spożycia (zanieczyszczenie związkami żelaza i przekroczenie mętności) wynikająca z eksploatacji przestarzałych sieci	0	0
2	Niewłaściwa gospodarka odpadami i ściekami	0	2(1)*
3	Uciążliwości dla mieszkańców związane z działalnością zakładów pracy i zakładów gastronomicznych (hałas, zapachy), zwłaszcza zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych	0	0
4	Niewłaściwy stan sanitarny w zakładach użyteczności publicznej (zakłady fryzjerskie, hotele), placówkach służby zdrowia (szpital), w zakładach pracy	6(2)*	11(3)*
5	Niewłaściwe warunki higieniczno-zdrowotne w mieszkaniach (zagrzybenie, tlenek węgla, insekty, stan sanitarny)	0	0
6	Niewłaściwy stan sanitarny budynków i posesji (awarie, insekty, gryzonie)	2(2)*	1(1)*
7	Niewłaściwa jakość produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych	27(5)*	12(2)*
8	Niezachowanie właściwych warunków sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnościowych oraz wymagań higienicznych i zdrowotnych personelu	7	6(3)*
9	Prowadzenie działalności w zakresie produkcji i obrotu żywnością w złych warunkach sanitarno-technicznych	7(3)*	7(3)*
10	Niezachowanie higienicznych warunków w placówkach oświatowo-wychowawczych	2	11
	Ogółem	51(12)*	50(13)*

* w tym uzasadnionych

Ponadto w 2020 roku PPIS w Słupsku przekazywał 14 wniosków mieszkańców Słupska o podjęcie działań interwencyjnych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

II. DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA-LABORATORYJNA

W strukturze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupsku funkcjonuje Oddział Laboratoryjny, który tworzą cztery laboratoria:

- Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii,
- Laboratorium Badania Wody, Gleby i Powietrza,
- Laboratorium Badania Środowiska Pracy,
- Laboratorium Badania Żywności.

Zapewniają one realizację części zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słupsku poprzez:

- 1) wykonywanie badań i analiz laboratoryjnych,
- 2) wykonywanie badań i pomiarów środowiskowych,
- 3) udział w opracowywaniu ocen i analiz środowiskowych oraz analiz stanu sanitarnego wód, gleby i powietrza – czynników warunkujących zdrowie ludności,
- 4) udział w realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia.

Pełny zakres badań wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku jest dostępny na stronie internetowej www.psseslupsk.bip.gov.pl

Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku od dnia 28.12.2004 r. posiada certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji Nr AB 572. Zakres akredytacji ulega systematycznej aktualizacji i rozszerzaniu o nowe metody badawcze i nowe dziedziny badań. Aktualny wykaz badań objętych akredytacją podany jest na stronie PCA www.pca.gov.pl

Oddział Laboratoryjny PSSE w Słupsku jest komórka, która oprócz wykonywania badań nadzorowych wg planów i harmonogramów, wykazuje stan pełnej gotowości do podjęcia działań wymagających natychmiastowej reakcji w celu zapewnienia bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego. Do takich działań należą:

- kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia w przypadku awarii sieci wodociągowej, badanie jakości ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii z rodzaju Legionella sp w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz w budynkach użyteczności publicznej,
- monitoring jakości wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz wody z pływalni,
- badania mikrobiologiczne i helmintologiczne gleby, w której zaistniała możliwość skażenia,
- badania mikrobiologiczne i helmintologiczne ścieków, osadów ściekowych,
- badania próbek z ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

Posiadane przez OL kompetencje (przygotowanie merytoryczne i techniczne), dbałość o zachowanie zasad dobrej praktyki laboratoryjnej jak również ciągła kontrola jakości badań umożliwiają przeprowadzenie badań z należytą starannością oraz uzyskanie wiarygodnych wyników.

Ponadto, mając na uwadze rangę problemu zapewnienia bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego PPIS w Słupsku podjął działania i utworzył Powiatowy Ośrodek Analiz Laboratoryjnych (POAL), w skład którego wchodzi również pracownicy OL.

Do najistotniejszych zadań POAL należy:

- prowadzenie monitoringu skażeń biologicznych i chemicznych,
- pobieranie próbek komponentów środowiska, żywności i wody.

III. DZIAŁALNOŚĆ W RAMACH OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania i realizowane programy mające na celu rozpowszechnienie wiedzy ukierunkowanej na zapobieganiu zagrożeniom zdrowotnym oraz zmianę świadomości określonych grup społecznych.

W omawianym okresie realizowano następujące programy prozdrowotne w ramach działań edukacyjno – informacyjnych:

Lp.	Programy prozdrowotne: styczeń – grudzień 2020 r.
1.	Program „Trzymaj Formę” Program edukacyjny w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program realizowany metodą projektu.

	<p>MIASTO – uczestnicy: 8 szkół podstawowych.</p> <p>W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane z powodu zamknięcia placówek oświatowo – wychowawczych.</p>
2.	<p>„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”</p> <p>Program w zakresie profilaktyki HIV/AIDS skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz studentów. Realizacja programu poprzez: pogadanki, konkursy, olimpiady wiedzy, formy wizualne, dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjnych, poradnictwo metodyczne, rozmowy indywidualne.</p> <p>MIASTO – uczestnicy z 55 placówek oświatowo – wychowawczych w tym uczelnie wyższe (ok. 4000 uczniów), pacjenci podmiotów leczniczych.</p> <p>W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane z powodu zamknięcia placówek oświatowo – wychowawczych.</p>
3.	<p>„Bieg po zdrowie”</p> <p>Program skierowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i nauczycieli. Celem programu jest zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.</p> <p>MIASTO – uczestnicy: uczniowie z 1 szkoły podstawowej.</p> <p>W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce działania profilaktyczne nie zostały zrealizowane z powodu zamknięcia placówek oświatowo – wychowawczych.</p>
4.	<p>„ARS, czyli jak dbać o miłość?”</p> <p>Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.</p> <p>MIASTO – odbiorcy programu: uczniowie i rodzice z 9 szkół ponadpodstawowych.</p>
5.	<p>„Znamię? Znam je!”</p> <p>Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest profilaktyka i wczesne wykrywanie zachorowań na czerniaka oraz dostarczanie wiedzy nt. odpowiedzialnego korzystania z solariów i właściwej ochrony przed promieniowanie UV.</p> <p>MIASTO – uczestnicy: uczniowie z 8 szkół ponadpodstawowych oraz ich rodzice.</p>
6.	<p>„Podstępne WZW”</p> <p>Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest profilaktyka zakażeń HBV i HCV, podniesienie poziomu wiedzy na temat infekcji wywołanych przez wirusa zapalenia wątroby typu B i C.</p> <p>MIASTO – uczestnicy: uczniowie z 8 szkół ponadpodstawowych oraz ich rodzice.</p>
7.	<p>„Skąd się biorą produkty ekologiczne”</p>

	<p>Program edukacyjny dla przedszkoli, którego głównym celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.</p> <p>MIASTO – uczestnicy: dzieci z 6 przedszkoli.</p>
8.	<p>„Bezpieczeństwo wypoczynku dzieci i młodzieży”</p> <p>Bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje – interwencja skierowana była do rodziców, opiekunów, dzieci i młodzieży odpoczywających w czasie ferii i wakacji. Wypoczynek organizowany w miejscu zamieszkania przez placówki oświatowo – wychowawcze: świetlice wiejskie, szkolne oraz w domu. Współpracowano z Komendą Miejską Policji w Słupsku. Prowadzono monitoring placówek organizujących wypoczynek dzieci i młodzieży, dystrybucję materiałów edukacyjnych, pogadanki, rozmowy indywidualne.</p> <p>Informacje na temat bezpiecznych ferii i wakacji na bieżąco umieszczano na stronie internetowej PSSE. Przygotowano tablicę informacyjno – edukacyjną dla pracowników i petentów Stacji.</p> <p>MIASTO – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, rodzice, opiekunowie, uczestnicy akcji: ok. 780 osób.</p>
9.	<p>„Profilaktyka grypy”</p> <p>Celem interwencji była profilaktyka w zakresie zachorowań na gripę, działania skierowane były do społeczności lokalnej.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, prelekcje, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, informacja na stronę internetową PSSE, przygotowanie tablicy edukacyjnej w PSSE, współpracę z placówkami oświatowo – wychowawczymi, podmiotami leczniczymi.</p> <p>MIASTO – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, młodzież, rodzice, pacjenci podmiotów leczniczych: ok. 200 osób.</p>
10.	<p>„Profilaktyka zatruciu środkami zastępczymi – Dopalacze”</p> <p>Celem interwencji była profilaktyka w zakresie zażywania dopalaczy przez uczniów.</p> <p>Realizacja akcji poprzez: pogadanki, akcje profilaktyczno - informacyjne, rozmowy indywidualne, poradnictwo metodyczne, dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych, organizację punktów informacyjnych na terenie powiatu słupskiego, umieszczanie na bieżąco informacji na stronie internetowej PSSE, współpracę z lokalnymi mediami, samorządami lokalnymi, podmiotami leczniczymi, prowadzenie monitoringu działań w szkołach i placówkach socjalizacyjnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oświata Zdrowotna podejmowała działania w ramach profilaktyki uzależnień w tym dopalaczy podczas ferii zimowych. <p>MIASTO – odbiorcy interwencji nieprogramowej: młodzież, rodzice, opiekunowie, nauczyciele, uczestnicy akcji: ok. 100 osób.</p>
11.	<p>„Profilaktyka wszawicy”</p> <p>Celem interwencji była profilaktyka wszawicy. Realizacja akcji poprzez: pogadanki, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych.</p> <p>MIASTO – odbiorcy interwencji nieprogramowej: dzieci, rodzice, opiekunowie, nauczyciele z placówek oświatowo – wychowawczych: ok. 90 osób.</p>

12.	<p>„Promocja szczepień ochronnych”</p> <p>Celem akcji było wskazanie społeczeństwu na korzyści wynikające ze szczepień ochronnych oraz podniesienie poziomu wiedzy ogółu społeczeństwa w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym. Realizacja akcji poprzez: poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, pogadanki profilaktyczne. Pracownicy Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili pogadankę prozdrowotną dla uczestników Centrum Integracji Społecznej w Słupsku przy Stowarzyszeniu „Horyzont”.</p> <p>MIASTO – odbiorcy interwencji nieprogramowej: 30 osób.</p>
13.	<p>„Choroby przenoszone drogą pokarmową”</p> <p>Celem było zwrócenie uwagi na problem chorób przenoszonych drogą pokarmową. Realizacja poprzez: poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, współpracę z podmiotami leczniczymi, placówkami oświatowymi.</p> <p>MIASTO – odbiorcy interwencji nieprogramowej: 30 osób</p>
14.	<p>„Działania profilaktyczne związane z COVID -19.”</p> <p>Podjęto współpracę z Komendą Miejską Policji w Słupsku. Wspólnie zorganizowano akcje informacyjno – edukacyjne mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się COVID – 19 oraz wzrost świadomości na temat panującego zagrożenia. Zachęcano do przestrzegania przepisów i zaleceń sanitarnych tj. częstego mycia i dezynfekcji rąk, zakrywania ust i nosa, zachowaniu dystansu społecznego w miejscach, w których jest to wymagane. Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dot. koronawirusa.</p> <p>MIASTO – odbiorcy ok. 1000 osób.</p>

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słupsku ocenił stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego w 2020 r. na terenie miasta Słupska jako dobry. Działania PPIS były skoncentrowane głównie na ograniczeniu szerzenia się zakażeń SARS-CoV-2 wśród mieszkańców. Realizacja zadań wynikających z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego była ograniczona do przypadków stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz zaspakajania niezbędnych potrzeb. Gospodarka w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów prowadzona była prawidłowo. Stan higieniczny obiektów i terenów użyteczności publicznej nie spowodował zagrożenia zdrowia publicznego. Podejmowano skuteczne działania w przypadkach pozyskania informacji o zagrożeniach w ramach prowadzonych krajowych i unijnych systemów monitorowania oraz negatywnych informacji przekazywanych przez obywateli.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Słupsku
Włodzimierz Stawny